

Előfizetési ár:

Egész évre	— — —	4 K.
Fél évre	— — —	2 K.
Negyed évre	— — —	1 K.
Egyes szám	— —	20 f.

AZ ERDŐ

Hirdetések

egy hasábos garmondszedés milliméter soronként 10 fillérrel, táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfaj szedés másfélszerezes egységárral számítatik. — Az egész oldal négy hasáb széles.

Szerkeszti:

BALOGH ERNŐ
m. kir. erdőtanácsos.

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

TULAJDONOS ÉS KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Előfizetőknek az álláskezeslet és kínálat rovata rövid közlésekre díjtalanul áll rendelkezésre.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala címén Budapest, V., Alkotmány-utca 6. szám alá küldendő. Ide intézendők a lap szétküldésére vonatkozó reklamációk is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő» szerkesztőségéhez, Budapest, V., Zoltán-utca 16. sz. intézendők. Kéziratok vissza nem adatnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő írói tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz. A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordítatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni.

TARTALOM.

Az erdőaltiszt védkerületi teendői. (Tomasovszky Imre.)
Erdőőri és vadőri szakvizsgák eredménye.
Czobolyvadászat Szibériában. (—h.)
Gazdasági tanácsadó: Istállózás küszöbén. (Gegesi Kiss Ernő.) —
Baromfiak ivóvízzel való ellátása télen.
Különfélék: Névváltoztatás. — Nyugdíjbiztosítás. — A fázásról és megfagyásról. — Időjelzés.
Változások az erdészeti szolgálat köréből.
Előfizetési díjak nyugtázása.
Szerkesztői üzenetek.
Tárca. A csatavesztés. (Dánielné-Lengyel Laura.)

Az erdőaltiszt védkerületi teendői.

Írta: *Tomasovszky Imre*, m. kir. főerdőmérnök.

(Folytatás.)

V. Fejezet. Az erdei termények árúsítása körüli szolgálat.

Ismeretes, hogy az erdő terményeinek eladása nemcsak nagyban, hanem kicsinyben is történik, a minek az a célja, hogy a vidéki lakosság faszükségletét kielégítsük. Az illető vidéken élő faiparosok, földművesek, kigazdák stb. a részükre szükséges faanyagot szivesebben veszik magától az erdőbirtokostól, mint fakereskedőtől, mivel ez esetben olcsóbban szerezhetik be szükségleteiket s a mi náluk fő, az erdőről esetleg saját fuvaraik segítségével szállíthatják haza a vásárolt faanyagot. Az erdőbirtokosok nagy része tehát arra törekszik, hogy a helyi szükségletet is kielégítse s ezért az erdei terményeket vagy az erdőn tövön, vagy esetleg raktárakban adja el. Ezzel azt is eléri, hogy a szegényebb néposztály olcsóbban képes faszükségletét beszerezni, a minek természetes következménye azután az erdőkárok apadása.

Hogy a vásárlóközönség mindazon faanyag áráról, a mit az illető erdőgazdaság értékesíteni kíván, tájékozást szerezhessen, az erdőgazdaságokban «Erdőterményárjegyzék»-ek állíttatnak össze. A kincstári erdőgazdaságoknál az a szokás, hogy az erdőterményárjegyzéket évről-évre készítik s jóváhagyás végett a m. kir. földművelésügyi minister úrhoz felterjesztik. Ha a jóváhagyott árjegyzék az erdőhivatalhoz visszaérkezett, az elárúsítás annak alapján történik.

Az «Erdőterményárjegyzék» az illető erdőgazdaságokban vásárolható, illetve eladásra kerülő erdei választékoknak tőárát s eladási árait tartalmazza.

Megfelelő tájékozás céljából egy ily «Erdőterményárjegyzék» beosztását, tartalmát, az erdei választékok fajait stb. alább közöljük. Általános tájékozással megjegyezzük, hogy az erdőgondnokságok területe távolság és értékesítési viszonyaik szerint úgynevezett értékosztályokba vannak beosztva s az illető erdei választékok árai ennek megfelelően vannak megállapítva.

a) Az erdei termények közül mindenütt a tűzifa czímen az «Erdőterményárjegyzék»-ben a tűzifának hasábfá, dorongfa, hulladékfa, tuskófa, selejtesfa stb. választékaira a tőárak, továbbá ugyanezen választékoknak az erdőben, a tő mellett már feldolgozott állapotban való eladási árai, az erdei rakodókra kihozott tűzifának s végül az úsztatott, esetleg a fuvarozott tűzifának a faraktárakban levő eladási árai vannak közölve fanemenkint külön-külön.

b) Ezután következnek az épület- és műszerfának, fenyőfélék és lomblevelűek szerinti tőárai; majd a kitermelt és erdei rakodókra hozott műfa árai (szintén fanemenkint külön-külön) s végül a faraktárba hozott haszonfának árai.

A beszercebányai m. kir. erdőigazgatóság az 1910. évre jóváhagyott «Erdőterményárjegyzék»-ében a műfa választékai a következőleg voltak megállapítva*:

1. Fenyőféléknél:

1. Karó 3·5—6 cm. alsó átmérőig, 1·6 m. hosszúsággal,
2. " 3·5—6 " " " 1·8 " "
3. " 4 —7 " " " 2·0 " "
4. " 5 —8 " " " 2·5 " "

(Az elárúsítási árak karóknál 1000 darabonként vannak megállapítva.)

5. Léc 5—8 cm. alsó átmérőig, 6 m. és hosszabb (a lécz ára 100 drb.-kint van meghatározva).
6. Rúd 12 cm.-ig terjedő középméretű és 8 cm. legkisebb felső átmérővel (az ár 100 fm.-kint van kitüntetve).

* Az adatok a beszercebányai m. kir. erdőigazgatóság 1910. évi «Erdőterményárjegyzék»-ből vannak véve, úgy a «Megjegyzések» cím alatt közöltek tartalma is. Szerző.

7. Vékony műfa, 12 cm. középátmérőig (az árak m³-kint).
8. Szálfa és rönkö 12—19 cm. „ (az „ m³-kint).
9. „ és „ 20—28 cm. „ (az „ m³-kint).
10. „ és „ 29 és többem. „ (az „ m³-kint).
11. Bányafa 10—25 cm. középátmérő és 1—8 m. hosszúsággal (az árak m³-kint).
12. Sarangolt haszonfa (bodnárfa, zszindelyfa, cellulose vagy más ipari czélokra alkalmas műhasáb- vagy dorongfa), az árak ürm³-kint.

Megjegyzések. A fenyőféléknél a középátmérő kéreg nélkül méretik. A haszonfa vastagsága a tört részek elhagyásával csak egész cm.-ben mérve, a hosszúság pedig méterekben és deciméterekben vétetnek számításba. A köbtartalom kiszabására nézve és az ár meghatározásánál mérvaló a szálfáknál és rönköknél a középátmérő. A vörösfenyő árai a 8., 9. és 10. tételek alatti árnál 10—20—30%-al magasabbak. Gyeritések, valamint fokozatos felújító vágások anyagtermése tövön nem értékesíthető. Száraz, szűrágott vagy széldöntött haszonfáknál az erdőgazgatóság esetről-esetre 30%-ig terjedhető árengedményt adhat, míg a kiválóan jóminőségű, különleges czélokra válogatott haszonfa árai esetről-esetre 20%-ig fölemelhetők. Sarangolt haszonfa csak egyéb műfára nem alkalmas törzsvégekből termelhető.

2. Lomblevelűek.

a) Tölgy.

13. Karó 5 cm. alsó átmérőig (eladási ár drb.-kint).
14. „ 8 „ „ „ „ „ „
15. Rúd 15 „ közép „ (ár folyóm.-kint).
16. Haszonfa 15—20 cm. középátmérőig (árak m³-kint).

17. Haszonfa 21—30 cm. középátmérőig (árak m³-kint).
18. „ 31—40 „ „ „ „
19. „ 41—50 „ „ „ „
20. „ 51—60 „ „ „ „
21. „ 61 cm. s ennél vastagabb „ „
22. Bányafa 11—24 cm. átmérő és 1—24 m. hosszúságig (m³-kint).
23. Bányafa, a 22. tételnél vastagabb méretűek mint haszonfa értékeltetnek.
24. Műhasáb (aszás réteg nélkül), ürméterenként.

b) Szil, juhar, kőris.

25. Rúd 15 cm. középátmérőig (árak folyóm.-kint).
26. Haszonfa 16—20 cm. középátmérőig (árak m³-kint).
27. „ 21—34 „ „ „ „
28. „ 35 cm. s több „ „ „
29. Műszerfa-hasáb (ürm.³-kint).

c) Nyárfa.

30. Haszonfa 12—20 cm. középátmérővel s 10 cm. legkisebb felső átmérővel (árak m³-kint).
31. Haszonfa 21 s nagyobb középátmérővel s 10 cm. legkisebb felső átmérővel (árak m³-kint).
32. 1 m. hosszúságú, vegyes vastagságban termelt, sarangolt nyárhaszonfa (árak ürm³-kint).

d) Bük, csertölgy és más, fentebb meg nem nevezett fánemek.

33. Rúd, 15 cm. középátmérőig (folyóm.-kint).
34. Haszonfa 16—20 cm. középátmérővel (árak m³-kint).

TÁRCZA.

A csatavesztés.

Irtta: Dánielné-Lengyel Laura.

Kelemenné beszélt el a vitatkozás végén, talán bizonyításnak, talán mert csak úgy eszébe jutott:

— Azon a héten érkeztem meg Stockholmból, a nőszövetségek internacionális kongresszusáról és egyenesen Flórához utaztam, hogy az ő békés, derűs falusi otthonában a nagy kongresszus izgalmait és fáradságait kipihenjem.

— Mert, ugyebár, azt mindnyájan tudjátok, hogy a stockholmi kongresszus volt a legjelentősebb esemény az újabb nőmozgalom hódításaiban. A feminizmus ott valóban káprázatos diadalt ült, mert hiszen a legszámottevőbb férfiak álltak mellénk és jelézték, hogy egyetértenek velünk és hajlandók küzdelmeinkben támogatni.

Én még égtem a szent lelkesedéstől, mikor leutaztam Flóráékhoz és itt történt valami ostobaság, igazán jelentéktelen semmiség, a mi azt bizonyítja, hogy...

— Hogy az új mozgalomban valami hiba van...

— Nem, nem, ezt nem akarom hinni. Ennek a harcznak a szükségességében, jogosságában, igazságában, győzelmében nem akarok kételkedni, csak... csak

azt hiszem, hogy egy új asszonygeneráció kell annak élvezéséhez, mi még az átmeneti időkben élünk. Az eleménk már ismeri és elfogadja az új igazságot, de az érzéseink még nem tudnak hozzáilleszkedni, átídomulni.

— Bizonyos vagy benne?

— Egészen bizonyos. És, mint már említettem, egy jelentéktelen esemény győzött meg róla. Megérkezésem második napján sétálni mentem Flórával, meg egy náluk időző fiatal úrral. A nevét nem mondom meg, kiméletből. Ám nem őt kimélem, hanem saját magunkat, mert ebben a történetben mi játszottuk a siralmasabb szerepet. Mi vesztettük el a csatát s a mi elveink verődtek meg esúful, a mint mindjárt meglátjátok.

— A kertből kiléptünk a faluba. Majd átvágtunk a kis házak közt, egyenesen a mezőnek tartva. A falu végén állhattunk, mikor valami elszabadult ló nagy vágatással egyenesen nekünk tartott. Erős, szép fekete állat volt, a mely csak úgy tombolt hirtelen visszanyert szabadságában.

— Megvallom, nagyon megszeppentünk és riadtan néztünk a kíséző gavallérra. És ez volt első csatavesztésünk, mikor is önkéntelenül, akarattunk ellenére, csakis érzéseinktől, ösztöneinktől vezetve, védelmet vártunk és kértünk attól, ki nekünk ma, a mi világfelfogásunk szerint semmi ilyesmivel nem tartozik. Nem tudom, a gavallér a stockholmi kongresszus hatása alatt cseleke-

35. Haszonfa 21 cm. középátmérőtől fölfelé (árak m³-kint).
 36. Abroncsszál és gúzsvessző (árak 100 drb.-kint).
 37. Sövény és seprövessző (árak kétfogatú szekerenként).
 38. Gyomfairsítás anyaga (árak kétfogatú szekerenként).

Megjegyzések. A lomblevelű szál- és rönkfőfa középátmérője kéreggel méretek. A tölgyhaszonfának (16—21. tételek) az ág, göcsös, bélkorhadt s ágkorhadt vagy 2 m. rövidebb daraboknál az erdőigazgatóság 30%-ig terjedhető árkedvezményt adhat s a 4 m.-nél hosszabb, egyenes növéssű s ág nélküli példányok áregegsége 15%-al; a 8 m.-nél hosszabbaké 25%-al drágábbak stb.

Megjegyezzük, hogy némely erdőgazdaságban fentiek kivül még az egyéb ipari s gazdasági célokra szolgáló anyagoknak és a vízépitészeti anyagoknak, nemkülönben a különleges választékoknak a főárai is vannak közölve. Ilyenek a vágásokban rönktermelés, zsindey, donga és vékonyabb méretű épületi fa készítése után visszamaradt és m³-kint nem értékesíthető nyers fenyő-épületfának, valamint álló száraz és dült nyers fenyő-épületfának, szarufának, keréktalpának, tengelyrúdnak, szekérrúdnak, szántalpnak, szénavillának, sövénykarónak, szőlőkarónak, csapkarónak, komlókarónak, babkarónak, kosárvesszőnek, sövény-, rózsevesszőnek, galylyaknak és töviseknek, boronáló tövisnek, kerítés tövisnek, szénagyűjtő rúdnak, vendégoldalnak, karácsonyfának, pipaszáraknak, sétabotoknak, pözsnek, rózsekaróknak, kosárfonásnak stb. való anyagok.

Hasonló részletességgel vannak az «Erdőterményárjegyzék»-ben felsorolva a kitermelt és erdei rakodókra hozott műfa árai is. Erdei rakodóul tekintetik az erdő

bármely részén haladó út, erdei tisztás és minden az erdőn belül, vagy kívül rakodóul kiszemelt olyan hely, mely a kincstár egyoldalú elbírálása szerint kocsiival megközelíthető.

Végül a faraktárakba hozott haszonfa, a fenyőbodnárfa (hasábfá); juhar, kőris, szil-szerszámfa (hasábfá); gömbölyű fenyőszőlőkaró stb. árai vannak felsorolva.

c) A *fagyártmányok* cím alatt a zsindey, a kerítésoszlopok, kerékvető, párnafák (tölgy); válogatott lúzfenyő-fűrészárú, lúzf- és jegenyefenyő egyes fűrészárú, fenyőléczek, padlódeszkák, fűrészelt gerendák, hulladékdeszkák, dongák, hidpadlók, tölgyküllők, bükk-keréktalpak, bükkhasítványok, bükkfaekegerendelyek, villanyelek, kapa-, fejsze- és lapátnyelek, csákány-, zászló- és fűrónyelek, vasúti talpfa, iparvasúti talpfa, szőlőkarók stb. ára vannak közölve.

d) A *faszénnek* részint a termelési, részint a fogyasztási helyeken való eladási árait (bükkfaszén I. és II. oszt., bükkfaszéntörmelék és szénpor, fenyőfaszén stb.) az erdőterményárjegyzékekbe szintén fel szokták venni.

e) A *mellékhaszonnyeltelek* cím alatt a fejtett kő, burkoló kő, malom- és műkő, patak- és folyamkavics-, porond, vagdalt kő, mészkő, homok, agyag, salak, terméskő, lúzfenyőkereg, mogyoró, vadalma, vadvörte, eper, szamóca, szeder, málna, fekete és vörös áfonya, famoha, alom, falevél, zöldgally, széna (vevők által termelve fiatalosokban, vágásokban, ültetésekben stb. és termelt állapotban), gomba, gyanta, tölgykakk, bükkkakk, boróka, gubacs, kecskefűz, vagy más fanem, mint lombtakarmány,

de-e, vagy hirtelen pánikszerű félelem fogta-e el, elég az hozzá, hogy keresztülugrott egy sövénykerítésen, be valami káposztáskertbe s mi Flórával ott álltunk a tajtékozó állattal szemben.

— No, nem kell megijedni, nem történt semmi baj. A felbőszült állat volt a legokosabb köztünk, mert nem tett kárt egyikünkben sem. A gavallér is kibujt a sövény mögül. Előbb nagyon sápadt volt, aztán nagyon piros lett és zavartan rágtá az ajkát. Énrajtam pedig valami oktalan, dőre jókedv vett erőt. Szerettem volna ostoba vígságomat elfojtani, mert sajnáltam a mellettem lépkedő szegyenkező férfit, de hiába, jókedvem erősebb volt mint magam, s újra meg újra elkaczagtam magamat. Végtelenül nevetségesnek, szánandónak, sőt mi tagadás, kissé megvetendőnek is tartottam a férfit, ki átugrik a sövényen és veszedelemben hagy két asszonyt.

— Csak este, mikor egyedül maradtam szobámban, jutott eszembe, hogy vérzázítóan igazságtalan voltam. Mit akarok én? Mi jogon várok én a férfitől oltalmat, védelmet, mikor egyforma ember vagyok vele. Miért kockáztassa értem testi épségét, ha idejekorán el tud szaladni a veszedelem elől. Semmiféle különös barátság vagy rokonszenv nem volt köztünk. Tartozik-e egy felbőszült vadállattal szembezállni két idegen, közömbös embertársáért. Fussunk mi is, ha birunk, ha nem, áll-

junk szembe a veszedelemmel. De gyáván, remegve várni, hogy a férfi segítsen rajtunk, ráadásul még valami csöndes megvetésszerű is érezni, ha nem hajlandó a lovagias szolgálatra... Ejj, hát a stockholmi kongresszus és határozatai...

— Nagyon szegyeltem és nagyon összeszidtam magamat, de ezzel már nem javítottam a dolgon. Mert csak az elmém haragudott, csak gondolatban voltam felháborodva következetlenségem és ostobaságom miatt. Az érzéseim igenis most is azt mondták, hogy a férfi, ki veszedelemben cserben tud hagyni két asszonyt, gyáva és nevetséges. S mialatt keményen, haragosan korhóltam magamat, újra meg újra nevetnem kellett, mert a sövényen villámgyorsan átugró férfi alakja jelent meg előttem.

— Hát ez az!... A meddig itt tartok, addig félek, hogy hiába minden elvi határozat, minden kongresszus... Maradunk, a kik voltunk. De hiszen nem is magunknak dolgozunk, hanem a jövő generációnak, annak az új asszony-nemzedéknek, mely nemesak gondolataiban, hanem érzéseiben is ott él amaz új világban. A mi helyzetünk szomorú is, nevetséges is, tragikus is, kómikus is, de nem jobb, nem rosszabb, mint a milyen az átmeneti idők embereié szokott lenni.

karácsonyfa, vadrózsató, nadragulyalevél és gyökér, hárs-kéreg, kereskedelmi, illetve gyógyfüvek, páfrány, téglá, különféle erdei csemeték és suhángok, gyümölcsfák, gyümölcsmagesemeték, fagyöngy, télizöld, erdei fű, sikárfű, árvalányhaj, továbbá a különféle erdei fák magjának árai s végül a különféle erdei és havasi legelőberek és makkoltatási bérek s ahol a vadászati jog nincs bérletileg értékesítve, ott még a báreza mellett való vadászati díjak is a különféle vadnemek szerint s végül a halászati díjak vannak közölve.

f) Az egyéb üzemi bevételek ezímen az erdei úthasználati-, kincstári hidmérlegek-, öröknyhók használati díjait; nagyobb folyók mentén a kikötői, kenderáztatási s egyéb díjakat is meg lehet említeni.

Megismerkedvén az «Erdőterményárjegyzők» beosztásával, tartalmával s rendeltetésével, az előrusítás ügy történik, hogy a vásárló az erdőgondnoksághoz megy, a hol a vásárlandó erdei választék árára, kiszolgáltatási helyére, idejére stb. a kellő felvilágosítást megkapja. Ugyancsak az erdőgondnokságnál fizeti be az erdei termékek árát, mire fizetési jegyet kap, melynek alapján az erdőaltiszt az abban megjelölt helyről s mennyiségben az erdei terméket kiszolgáltatja.

Az erdei termékek kiszolgáltatására vonatkozólag az egyes uradalmakban, erdőgazdaságokban más és más az eljárás és szokás s ezért az e tekintetben szükséges tudnivalók leírását itt mellőzzük.

Az erdőtermények árusítása körüli szolgálatban igyekezzünk mindig a legnagyobb óvatossággal s lelkiismeretességgel eljárni s tartsuk be az erre vonatkozó szabályzatot. Az árusításnál főleg arra kell vigyázni, hogy a faanyagok megmérésére szolgáló mérőszalag és átlaló mindig pontos legyen. Használat előtt sohase mulasztjuk el az átlalót megvizsgálni s vizsgáljuk meg mindig a mérőszalagot is, nehogy hibás méretek keletkezzenek.

Egy dologra azonban szükségesnek tartjuk a kellő figyelmeztetést megadni s ez a fábélyegző balták használata. Az erdőaltiszt védkerületi bélyegző baltájának az a célja, hogy az a védkerületben, az állófa kijelölésére és a levágott törzsek megjelölésére s ezenkívül a kincstári erdőgazdaságokban, ha az erdei lopás állófáknak levágásából állott, a tuskóknak lebélyegezésére szolgáljon. (Az így lebélyegezett tuskók folyószámmal láttatnak el és a szolgálati könyvbe bevezettetnek, mely alkalommal a tuskók méretei, faneme és helyi fekvése is pontosan felveendő.) A bélyegzőbaltá foka rendszeren az illető erdőgondnokság kezdő betűjével és a védkerület számával van ellátva. Magánelőrusításnál, ha erre a védkerületi erdőaltiszt fel van hatalmazva, a fakijelölés is az ő feladata. A jelölést ekkor úgy teljesítse, hogy a levágandó törzset a völgy felőli részén mélyen, a gyökfőn faragja meg s a megfaragott helyet bélyegezze le. Ezenkívül minden egyes törzset, a mi kiadatik, a vágáslapon úgy bélyegezze le, hogy az ily anyagoknak eredete bármikor biztosan és könnyen megállapítható legyen.

Ilyen gondos s óvatos eljárás mellett a sok esetben alap nélküli gyanúsításoknak egyszer s mindenkorra eleje fog vésni.

(Folytatása következik.)

Erdőőri és vadőri szakvizsgák eredménye.

Az 1912. évben megtartott erdőőri és vadőri szakvizsgák a következő eredménynyel végződtek:

Mely erdőfelügyelőségénél	A vizsgázók száma	A vizsgázók közül			Nem nyert képesítést
		kitünő	jó	elégésséges	
I. Erdőőri szakvizsgák:					
Besztercebányai erdőfelügyelőségénél	17	3	5	6	3
Brassói "	16	—	4	5	7
Budapesti "	19	1	5	12	1
Kassai "	25	4	7	10	4
Kolozsvári "	9	—	3	3	3
Máramarosszigeti "	22	—	5	13	4
Miskolczi "	15	1	—	9	5
Nagyszombati "	5	1	2	2	—
Pécsi "	24	2	7	11	4
Pozsonyi "	20	1	7	8	4
Szombathelyi "	41	—	12	19	10
Temesvári "	21	—	4	14	3
összesen:	234	13	61	112	48
%	—	5,56	26,07	47,86	20,51
II. Vadőri szakvizsgák:					
Brassói erdőfelügyelőségénél	1	—	—	1	—
Budapesti "	6	—	4	2	—
összesen:	7	—	4	3	—
%	—	—	57,14	42,86	—

Czobolyvadászat Szibériában.

A szörmék iránti kereslet az utóbbi években oly óriási mérvet öltött, hogy már tartani kell attól, hogy egyes állatfajokat teljesen kipusztítanak az inkább csak állati bőrök után áhító vadászok.

A szibériai czoboly bundája egyike a legértékesebb és legdrágább szörméknek s így érthető, hogy ezt is a kipusztulás veszélye fenyegette. Ennek elejét veendő, az orosz kormány a czobolyra tilalmi időt állapított meg, hogy ezáltal azokat az érdekes czobolyvadásokat, a melyeket a vadban dús Szibéria nyújt, továbbra is fenntartsa. Ennek a tilalmi rendelkezésnek azonban nagyon kétséges, hogy meg lesz-e a kívánt eredménye, mert ugyan ki volna képes az óriási kiterjedésű szibériai rengeteg őserdőben a vadászati kihágót tettenérni és feljelenteni? Ez úgyszólván a lehetetlenséggel határos.

A czobolyvadászat Szibériában általában októberben szokott kezdődni. Erre a célra többnyire kutyát használnak, még pedig olyat, a mely a czobolyon kívül más kisebb állatra nem reagál, medvére, jávorszarvasra és hiúzra azonban szintén használható. Hávazás előtt a czobolyra ritkán vadásznak, de azért néha megesik, hogy a kutya véletlenül egy czoboly nyomára akad, azt követi, a czobolyt egy fára kergeti és megugatja. Ilyenkor a kutya nyomában járó vadász már tudja, hogy hol kell a czobolyt keresnie.

Ha a vadász a czobolyt már eléggé megközelítette, akkor lehetőleg zajtalanul, óvatosan és fedezetet keresve,

mindig közelebb kúszik, iparkodik szorosán a fa törzséhez lapuló állatot kifürkészni és egy biztos lövéssel zsákmányul ejteni.

Az elhibázott, vagy csak könnyebben megsebesített czoboly úgy elmenekül, hogy nem könnyű dolog újból megközelíteni, mert az üldözött czoboly gyakran kidült fában, cserjékben, róka- vagy borzlyukakban keres menedéket.

Ilyen esetekben a vadász egy a széleken csengőkkel vagy csörgőkkel ellátott hálót terít a bokorra, vagy borzlyukra és a közelben kutyájával együtt elbújik. Több óra múlva a czoboly iparkodni fog ideiglenes rejtekhelyét elhagyni s hallgatózik, figyel, hogy csendes-e minden körülötte; ha veszélyt nem érez, kiugrik rejtekéből, mire belegabalyodik a hálóba. A hálóra erősített csörgők erre megszólalnak s figyelmessé teszik a hallgatózó vadászt, a ki azután a kutyáját rá eresztí. Mint-hogy a kutya hamarabb ér oda, mint a vadász, mindjárt meg is fogja az állatot s megakadályozza, hogy esetleg elmeneküljön.

Ha a czoboly üldözés közben galyrakás alá menekül, akkor a vadász a galyakat szétdobálja s úgy ejti el a menekülő vadat.

Ha pedig a fürgelábú rabló odvas fába bújik, akkor a vadász a nyílást betapasztja, a fát ledönti, légiáratot csinál az oduhoz és a czobolyt annak rendje és módja szerint kifüstöli, vagy pedig az egyik nyílás végére kergeti, a hol azután meg lehet fogni.

A tulajdonképeni czobolyvadászat azonban csak az első hóval veszi kezdetét. A vadász ilyenkor felkeresi azokat a vidékeket, a melyekről tudja, hogy ott czoboly szokott tartózkodni. A kutyát, ha nincs rászoktatva, hogy a gazdája után menjen és csak parancsra kövesse a nyomokat, pórázra veszi.

Ha már most a vadász czobolycsapatát talál, úgy azt addig követi, a míg friss nyomra akad. Ekkor nagy körben körüljárja a helyet s ha a körből a czoboly nem ment ki, minden felesleges podgyászat lerakja, fegyverét készenlétbe helyezi s nyomoz tovább. Ha a czoboly fára kúszott, akkor a fákról lehullott és alig észrevehető hópamatokat követi; ezek a hónyomok, vagy inkább hócsomócskák az által keletkeznek, hogy a czoboly ágról-ágra ugrálva, a havat az ágakról lerázza, a mik azután a régi havon, mint kis dudorodások meg-látszanak. Ehhez tapasztalat és kiváló gyakorlat kíván-tatik. A czoboly által felvett útirányon kívül a mozgás gyorsaságára is következtetni lehet az ágakról lehullott hópelyhek és hócsomócskák nagyságából.

Ha azután a czoboly menekülni igyekszik, a vadász ráeresztí a kutyáját, mire örült verseny keletkezik, a mi gyakran napokig is eltart s bizony nem egyszer a drága rabló megmenekülésével végződik. Hogy egy kitartó és szenvedélyes vadász a czoboly üldözését nem egykönnyen hagyja abba, az könnyen érthető.

A czobolyvadászathoz egy jó kutyára feltétlenül szükség van. A kutyának nagyon izmosnak, erősnek, de a mellett lehetőleg könnyűnek és okosnak kell lenni; kis kutyák erre nem használhatók, mert a 30—40 cm.

vastag hóban nem tudnak előre jutni, míg a magaslábú kutyák könnyen utólérik a czobolyt.

A róka-, vagy borzlyukba menekült czobolyt ki is szokták néha füstölni. Ilyen esetekben két kijárat kivételével, a többi lyukakat betömik s a nyitva hagyott kijárok egyikénél a kutya ügyel fel, a másikon pedig hasábokból tüzet raknak; hogy azután a füst a kotrékba húzódjék, léghuzamot készítenek belé. A mikor a czoboly a füstöt érzi, a szabadon hagyott nyíláson kirohan s ott azután a kutyának esik zsákmányául, vagy pedig a tűz felé menekül, a hol pedig megfullad. Megmagyarázhatatlan, hogy a czoboly megközelíti ugyan a tüzet, de azt nem meri átugrani, hanem inkább ott a tűz közelében leli halálát.

Különféle csapdákat, hurkokat, vasakat, stb. is szoktak használni a czoboly elfogására, de legáltalánosabban a «Kulema» nevű csapdát használják, a mely egy átjáróhoz hasonlít s csak abban különbözik a nyest elfogására használt csapdától, hogy egyik vége, csukott.

Ugyanilyen úgynevezett Kulemákat használnak az oroszok medvefogásra is, de természetesen megfelelő erős méreteken.

Vasakkal is fogják a czobolyt, bár abba nem igen szokott belemenni, mert úgy látszik, hogy megérzi azt.

Sokkal könnyebb azonban vas-, vagy rézsodrony hurkokkal a czobolyt megfogni. Ezeket leginkább kis patakokban dús vidékeken szokták elhelyezni, mert ilyen helyeken az izletes halak miatt szívesen szokott a czoboly tartózkodni. Ha a szőrmevadász a patak partjainak figyelmes tanulmányozása közben ráakad a czoboly nyomára, a hol az a patakon át szokott járni, akkor a patak partját hosszabb vonalon ágakkal és galyakkal eltorlaszolja s csak egy szűk nyílást hagy a vízhez, a melynek végén, a vízen keresztül egy ágaktól megtisztított fatörzset fektet, a melynek a közepére jön azután a hurok. A czoboly mihelyt az elzárást észreveszi, elkezd ide-oda futkosni s ha megtalálja a kényelmes átjárót, azon át akar menni, mire hurokra kerül.

A czobolynek a bundáját, úgy mint más kisebb ragadozókat is egészben húzzák le, úgy mint egy harisnyát. Hazaérve a vadász, kifeszíti a szőrmet egy fél csónak alakú deszkára, a hol azokat többször szét kell huzogatni, hogy a bőr rövidebb, a szőrme pedig tömöttebb legyen. Az így kifeszített bőr két-három napon át száraz helyen marad, azután leveszik és alkalmas helyen megóvják.

Lehet a czobolyt vadászatok alkalmával élve is elfogni; minthogy a czoboly nagyon falánk állat, ha jól tartják, hamar megszeli. Fogságban, a hol eleintén rendkívül vérengző, mindent megeszik, a mit csak talál: kenyeret, húst és különösen halat, csak semmiféle sós ételt nem.

Kemény és nélkülözésekkel teljes élete van a czobolyvadásznak s bizony gyakran megesik, hogy mikor a csapdának vagy huroknak utána néz, szomoruan tapasztalja, hogy a róka már megette a zsákmányát.

Mondják, hogy ezek a vadászatok többre kerülnek, mint a mennyit a zsákmányul ejtett bőrök megérnek, de ez is olyan szenvedély, a melytől nem lehet a népet visszatartani.

Gazdasági tanácsadó.

Istállózás küszöbén. Azt hiszem, nem veszi rossz néven sem Kukuljevič József dr. úr, sem e lapok olvasóközönsége, ha a fenti czímen «Az Erdő» ez évi 20. számában megjelent cikket folytatom, s illetőleg egy pár czen időszakban aktuális dolog leírásával kiegészítem.

Ha ősszel, a hideg idő beálltával, a rendes gazdaszony a nyári pitvarból a konyhába költözik, első dolga — még a beköltözés előtt — a konyhát kimeszselni, felsúrolni, az ajtókat, ablakokat a nyári piszoktól, ha egyéb nincs: a légyiszoktól lúggal lemosni s petróleumos ronggyal ledörzsölni!

No hát mennyivel sürgősebb feladata az alapos tisztogatás a gazdának ősszel az istállóban, melybe téli szállásra «bemasiroztatni» akarja vagyona jelentős részét, a «délceg» csikót, a jövő reményeit kitevő üszöket s no meg a nyáron át a szellős félszer alatt hálózott jó fejős tehénkét.

Hogyne lenne az alapos tisztogatás, meszelés, fertőtlenítés az istállóban ilyenkor sürgős szükség, hisz nyáron át arra a külső mezei munkák miatt rá nem értünk, sőt a nyári időszak alatt megtelt az istálló a pókhálótól elkezdve, légyiszokkal s ezerféle baczellussal egyaránt.

Seperjünk hát le a jószág bekötése előtt minden falat az istállóban. Meszeljük ki azt jól, nemcsak a falakat, de a hidlást is. Mossuk le jól erős lúggal a jászlatokat, ajtókat, ablakfákat, választó oszlopokat, rudakat s a többit. De szedjük fel a hidlásokat s takarítsuk ki azok alját, tisztogassuk ki a trágyalévezeteket! Rakassuk be a furulyás tóttal a kitörött «ablakszemeket», hozzuk rendbe a szellőztetőket.

Szóval, mielőtt a jószágot bekötnök, tegyük oly tisztává azok téli szállását, mint a tükröt!

Mert igaz az a közmondás, hogy télen a gazda rendességének tükre állatainak tisztasága s egészséges jó kinézése. Ez pedig csak levegőben dús s tiszta istállóban érhető el.

Az állatok részére nagyságuknak megfelelő férőhely biztosítandó oly mértékben, hogy azok kényelmesen fekhessenek s könnyen kelhessenek fel a nekik kijelölendő helyeiken. Rendkívül fontos dolog ez különösen a vemhes és igás állatoknál. Nagyjelentőségű dolog ez nemcsak az állatok pihenhetése végett, de azok tisztántarthatása s különösen a csiklandósabb lovak takarításának szempontjából is! Egy felnőtt állat férőhelye legyen azok nagysága szerint 1.5—2 méter széles s ennek megfelelő hosszú. A lovaknál elkerülhetetlenül szükséges, de a szarvasmarhánál is biztonsági s különkülön élelmezhetési szempontból igen helyes, ha azok egymástól el vannak választva. Erre szolgál a farnál levő oszlop, mely legjobb, ha a padlózatig ér s feltétlenül legömbölyített, és a választórúd, mely minden esetben legyen gömbölyű. A jászol és oszlop között pedig lógjon a választórúd, de mindig kiakaszthatóan, hogy ha valamelyik állat éjjeli hánykolódás közben alája kerül, onnan a rúd kiakasztása által könnyen

kiszabadítható legyen. Vadabb természetű állatok (bikák, rugós, harapós lovak stb.) részére teljesen elkülöníthető állások készítendőek. Ugyancsak ilyenekbe helyezendőek az ellés ideje előtt pár héttel a vemhes állatok is. Szép s igen jó, mert ez által elkerülhető a csipőleütés s más sérülés, ha az oszlopok és választórudak szalmával fonatnak be. Ez a fonat azonban, nehogy a pornak s piszoknak gyűjteménye legyen, időnként újjal cserélendő ki.

A régi világban a szarvasmarhák jászlait a földre, a lovakét pedig magasra helyezték. Ma már ez a felfogás túlhaladott álláspont; mert első esetben az ételhulladék a jászol fenekében meggyűlve s ott poshadva betegségek csiráinak lesz gyűjteménye, utóbbi esetben pedig nemcsak megtelik a lónak haja, sőt szeme is gazzal; de főleg fiatal csikóknál a folyton zsírásfyszerűen a magasból evés miatt hágtörbülés áll be.

Ez okból legezészerűbb a jászlatokat az állatok nyaktövével (vagy szügye közepével) egyenlő magasra készíteni. A jászol mindenestre legjobb, ha cementből van, úgy hogy bármikor kimosható legyen. Ha ezt módunk meg nem engedi, akkor is gyalult deszkából gömbölyűre lehornyolt kötőgerendával (tüskegerenda) készítsük, mindenestre olyképen, hogy az könnyen tisztítható legyen. A jászol fenekéje semmiesetre ne feküdjön közvetlen a földön, hanem legyen alatta üreg.

A lekötésnél arra ügyeljünk, hogy egyenlő korú, egyenlő ivarú s azonos takarmányozásban részesítendő állatok kerüljenek egymás mellé. Egyes falánkok lehetőleg teljesen elkülönítendőek.

A vemhesek ne legyenek a külön abrakolandók mellett, hanem azoktól oly távol, hogy az abraknak még szagát se érezhessék.

A mi magát a lekötést illeti, ennél arra legyen gondunk, hogy az állatok a mellett, hogy biztosan meg legyenek kötve, legyenek könnyen és gyorsan eloldhatók. Utóbbi különösen tüzesetknél bír igen nagy fontossággal. A legezészerűbb, ha mellőzzük a lánczot s még szarvasmarhánál sem a nyakon áttéve alkalmazzuk a kötést; mert ez esetben könnyen beleakad a kötelékbe vakarózásnál a hátsó láb körme, s a vége lábtörés; hanem ezeknél is legyen a fejen rendes fék, mint a lónál szokott, s ennek állalatti két karikájába jöjjön bele a két kötél (istráng) s azzal legyen az állat kétfelé kikötve. Ez istrángokba alul egy-egy fagolyó jöjjön karikába húzva. Ez által biztosítva van az állatnak állásában a szabad mozgás, s ha bele lép a kötelekbe, azt a golyó lehúzza s ez által elkerültetik a láb fennakadása.

Nem rég láttam egy igen elmés és egyszerű kötést. Leirom s ajánlom minden gazdának, különösen a tűzveszélyes faistállóknál alkalmazni.

A jászol kötőgerendáján (tüskegerendáján), melybe rendszerint a karikák szoktak beleverve lenni, az állatok lekötésére e karikákon áthúzva kifeszítetik egy vastag (tutajkötélszerű) kötél, melynek mindkét vége az istálló falán keresztül ki van húzva s kívül az istálló falán meg van göbözve. Ehhez a kifeszített vastag kötéltől s nem a vaskarikákhoz vannak az állatok meg-

kötve olyan lágyan, hogy az ök kötele a vastag kötélén mozgatható. Most ha tűz üt ki, bent az istállóban már ég, csak egyszerűen elvágjuk a vastag kötél az istálló egyik külső oldalán levő göbjét s a másik oldalon ugyanakkor egy ember húzni kezdi azt, miáltal az összes állatok egyszerre elszabadulva menekülhetnek, míg ha minden egyest kellene eloldani, ezen sok idő alatt az állatok egy része bent égne.

A természetben nincs ugrás, így a gondozásunk alá tartozó állatok életmódjában sem szabad annak lennie, ha a károsodástól meg akarjuk magunkat kimélni. Ez okból a legelő állatokat ne kössük le egyszerre, hanem előbb csak éjjelre, fele zöld, fele száraz takarmányból készült «rázott»-at adva nekik. Reggel azonban, ha a harmat felszáradt, bocsássuk őket a legelőre, s ezt a legelőjárás időt fokozatosan rövidítsük; a nyerstakarmányt pedig a rázottban fokozatosan apaszszuk, míg a hó leestével egészen rátérünk a téli takarmányozásra s az állatoknak a «kifutók»-ban való mozgatására. A nem legelő, hanem nyáron is istállózott állatokat is fogjuk rázottra s fokozatosan hagyjuk el a zöldsegetetést, okos beosztással, hogy a zöldtakarmányt az egész készlet elfogytáig felelthessük.

Az állatok szőre, a mint a hideg beálltával kezd nőni és tömöttödni, ezzel egyidejűleg kezdjük el a jó takarítást, ne sajnáljuk a csutakot, vakarót, kefét, mert ha az állat szőre «piszkosan» kezd sűrűsödni és nőni, ember legyen, a ki azt vedlésig teljesen kitisztítja, már pedig nem igaz az, hogy csak belül legyen a marha jól takarítva (értsd: jól legyen az étetve) s kívül felesleges azt takarítani, de szent igaz, hogy «jó takarítás fél abrak».

Ha így visszük be az állatokat a télbe, illetve az istállóba, s ott jó és okszerű (gazdaságos) takarmányozást folytatunk, jól almozunk (elmondtam máskor, hogy mikép), szépen takarítunk s főleg a növényeket minél többet mozgatjuk a szabadban, s az alatt (különösen a déli órákban) minél többet szellőztetünk az istállóban, nem sokszor kell futnunk az állatorvoshoz s tavasszal «üti a nagy bankó markunkat». *Gegesi Kiss Ernő.*

Baromfiak ivóvízzel való ellátása télen. Télen, a midőn a víz befagy, nem csekély gondot okoz a baromfiaknak ivóvízzel való ellátása; annyival is inkább, mivel a jéghideg ivóvíz nem válik a baromfi javára. A túlságos hideg víz ugyanis különféle betegségeket, legkivált bélbajokat idézhet elő. A hol sok baromfinak vízzel való ellátásáról van szó, ott a már mindenképp bevált önműködő víztartó-edényeket használják. Ezeket a víztartókat szénbrikettel fűtik s tartják melegen. Egy félbrikett darabka teljesen elegendő ahhoz, hogy egy-egy víztartó ivóvíz készletét egész napon át élvezhető lanya hőmérsékletben tartsa. A víztartót melegítő készülék szabályozóval van ellátva. A mintegy négy liter űrtartalmú víztartó ára darabonként 8—9 korona. A melegítő anyag beszerzési ára oly csekély, hogy alig jöhet számításba, kivált akkor, ha nagyobb számú, e mellett pedig értékes baromfi gondozásáról van szó.

Különfélék.

Névváltoztatás. Kaszián János, m. kir. erdészeti altiszt, családi nevét — belügyminiszteri engedéllyel — *Kalász*-ra változtatta.

Nyugdíjbiztosítás. Az alsókubini m. kir. állami erdőhivatal főnöke: Porubszky Gyula m. kir. erdőtanácsos javaslatára Árva vármegye az eddig nem biztosított erdőőri személyzetet az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédségélypénztár új nyugdíjszociális felvételt, az eddig már biztosítottakat pedig oda átiratta.

Mint új tagok biztosítottak: az alsókubini m. kir. járási erdőgondnokság kerületében: Sevesik Marczel János, Kubinyán András, Hazucha János, Zsubor Kovács Ádám, ifj. Furinda János, Szvorenics János, Viczány Klács András, Csutka János, Kaján József, Matyuga András, Zapotocny András, Szopkó-Presina Mátyás, Hakel Lőrincz, Pomlák János, Mikulecz András, Huncsaga István, Trnka János, Krizsó József, Juresák József, Pavnicza János, Jurek István, Radzó Tamás, Ulik András, id. Szvincsák Márton, Skunta János, Balyák Ignác, ifj. Michaliga István; a turdosini m. kir. járási erdőgondnokság kerületében: Pányik József, Lófaj János, Prisegem József, Lajcsák János, Skerda János, Benyusik Miklós, Ujnicza András, Gangyi Ferencz, Szahul János, Kubik József, Merecs János, Huczik József, Gyugyka János, Sprlyák János, Rapesanyák József, Bistyák András, Masztelya Károly, Tyazsandlák János, Janotyik István, Reguli István, Farszki János, Kriss Károly és Mlinarcsik Pál.

Régi csoportjaikból az új nyugdíjszociális felvételt átirattak: Tornos Ferencz, Matyeásek Ferencz, Gangyi József, Vaszek András, Paczák Kamil, Gáspár Cyril, Sperlág József, Slima József és Folfasz Ferencz járási erdőőrök; Stasz Ferencz, Simala János, Vojtsák Pál és Kott Károly járási erdőszolgák.

Örömmel jegyezzük meg, hogy a kincstári erdőhatóságok körében is például szolgál a nagybányai m. kir. főerdőhivatal területén az erdőmunkások nyugdíjbiztosításával elért fényes eredmény, a honnan a mai napig immár közel 400-an jelentkeztek az új nyugdíjszociális felvételre, biztosítván maguknak az agkori ellátást a majdan esetleg valamely társulástól élvezendő csekélyke nyugbér mellé.

Furherr János m. kir. főerdőmérnök, a galgamácsai m. kir. erdőgondnokság vezetője, ismertette a jó ügyszökhöz méltóan a biztosítás előnyeit, a melynek már is megvan az eredménye, mert az erdőgondnokság területén alkalmazott erdőmunkások közül ötöt már bejelentett felvételre.

A fázásról és a megfagyásról. Hirtelen hidegre fordult az idő s a hideg hatása meglátszik az utcán mellettünk elsiető járókelők arcán. Ez a hatás elsőben is piros, egészséges színt ad az arcznak; később azonban, ha a hideg még fokozódik, a piros arczint haloványság váltja föl, a mely azután kékes, szederjes

színbe megy át s a test izomzata rángatózik, a fogak vacognak stb. A kik azonban a hidegben erősebb testmozgást végeznek, például a téli sport különféle nemeit gyakorolják, a fázás eme szimptomáit nem tapasztalják magukon. De hát voltaképen mi is az a fázás, mi az oka és hogyan támad annak érzete? Az érzékszervek és kiváltképen a tapintás szervének működésére vonatkozó ismeretek bizony hiányosak és még kiegészítésre szorulnak. Azt már régen tudjuk, hogy a test bizonyos részei különösen érzékenyek a hideg iránt; ilyen testrész: a mell, az orr és az alkar belső felülete. Azt azonban, hogy a hideg és meleg hatások érzékelésére külön szervek vannak a bőrben, csak újabb kutatások tapasztalatai révén állapították meg. A hideg iránt érzékeny és azt érzéklő pontokat a bőrfelületen huszonöt évvel ezelőtt Goldscheider német és Magnus Blik dán fiziológus egyidejűleg fedezte fel. Ezeket a pontokat hideg kötöttű hegyével kiki kitapinthatja a testén; minden négyzetcentiméternyi felületen átlag 6—23 ilyen hideget érzéklő pont van, míg a meleget perczipiáló pontok közül ezzel szemben csak legfőlebb három esik ugyanekkora bőrfelületre. Az egész test felületére tehát mintegy 250,000 hideg- és 30,000 meleg-pontot számíthatunk.

Ezek a hideg-pontok (a rövidség okáért nevezzük így) tudtára adják az agynak és a gerinczagnak, hogy a test fázik, mihez képest a külső és belső hő-kicserélés folyamatát megfelelően szabályozni kell és e szerint igazodik reflexszerűen a vérkeringés. Hogyha azonban a hideg túlságig fokozódik, akkor a külső bőr véredényei megszűnnek kellőképen alkalmazkodni s beáll a vérpangás révén a vörös színeződés, majd a bőrfelület némely helyütt, esetleg egész végtagra kiterjedőleg, megfagy, a mi daganatok és egyéb jelenségek alakjában mutatkozik. Ezek ugyancsak «helyi jelenségek», de lehet a hideg oly intenzív is, hogy halált okozhat. Bámulatos, hogy az ember mily roppant nagy hideget képes elszenvedni; sarki utazók állítják, hogy — 50 fok C-t még könnyen eltűrtek. A halált sem az abszolút hideg okozza, hanem legkülönbözőbb körülmények játszanak közre. Kimerült vagy részeg emberek aránylag nem nagy hidegben is megfagyhatnak, míg a jól táplált, erős, egészséges ember a legszigorúbb hideget is baj nélkül kibírja.

Időjelzés. A «Meteor» november hó második felére a következő időjelzést teszi közzé: November hó második felének változási napjai 16—17—23—24—25- és 28-ra esnek. A 16-iki száraz, a 17-iki enyhébb száraz, a 23-diki hideg, a 24-iki száraz hideg, a 28-iki csapadékos jelleggel. Legerősebb hatásúak a 16—24- és 28-iki változási napok. A november hó 23-iki változási nap, ha Jupiter és Szaturnusz eddigi erősen hideg befolyása érvényesül, nagyon hideg jellegű leend.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdészeti létszámukban beálló változásokról a szerkesztőséget értesíteni sziveskedjenek.)

A m. kir. földművelésügyi miniszter Harkó Lajos m. kir. erdőmérnökgyakornokot a szolgálat érdekében áthelyezte Apatinból Királyhalomra az ottani erdészeti kísérleti állomáshoz.

A kolozsvári m. kir. erdőigazgatóság főnöke Boér József m. kir. főerdőőrt a strézakereszisórai m. kir. erdőgondnokság VI. számú védkerületéből a VII. számú védkerületbe Felsőárpásra, Gáspár József m. kir. erdőőrt az erdőgondnokság irodájából az V. számú védkerületbe Felsőporumbákra, Szamosközy Bálint m. kir. erdőőrt a VII. számú védkerületből a IV. számú védkerületbe Felsőporumbákra, Grich Ferencz II. oszt. segéderdőőrt a IV. számú védkerületből a III. számú védkerületbe Oprakereszisórára, Oana Miklós II. oszt. segéderdőőrt a III. számú védkerületből a VI. számú védkerületbe Felsőporumbákra, Kühn János erdőőrt a reketői erdőgondnokság kerületéből a topánfalvai IV. számú plotonyászai védkerületbe, Purcsel Demeter II. oszt. segéderdőőrt a reketői erdőgondnokság kerületében az V. számú védkerületből a III. számú védkerületbe Jósikafalvára, Schleihardt Nándor erdőőrt a kovásznai II. számú védkerületből a reketői erdőgondnokság IX. számú védkerületébe Dubulba, Stark Sándor II. oszt. erdőlegényt az abrudfalvai erdőgondnokság II. számú védkerületéből az aranyosfői erdőgondnokság II. számú védkerületébe Lemasójára, Kebelei Lajos m. kir. erdőőrt a topánfalvai erdőgondnokság V. számú védkerületéből az iszticesői erdőgondnokság II. számú védkerületébe Felsőfancealra, Domokos Nagy Péter m. kir. erdőőrt a topánfalvai erdőgondnokság IV. számú védkerületéből a gyalui erdőgondnokság III. számú védkerületébe Reketóra, Edelhauser Vilmos m. kir. erdőőrt az aranyosfői erdőgondnokság V. számú védkerületéből a topánfalvai erdőgondnokság V. számú védkerületébe Valeamaréba, Csizmadia György erdőőrt az aranyosfői erdőgondnokság II. számú védkerületéből a sárkányi erdőgondnokság I. és II. számú védkerületébe Ruderitára; Nyitra János I. oszt. m. kir. segéderdőőrt a sárkányi erdőgondnokság I. és II. számú védkerületéből a fogarasi erdőgondnokság V. számú ucsamarei védkerületébe és végül a vidrai erdőgondnokság kerületéből Orbán Dénes m. kir. erdőőrt az I. számú védkerületből a topánfalvai erdőgondnokság III. számú védkerületébe Aranyosbányára és Komán József II. oszt. segéderdőőrt az aranyosfői erdőgondnokság V. számú védkerületébe Urszójára helyezte át.

A vinkovcei kir. főerdőhivatal főnöke Dretvics Sándor, Milóbara Antal és Zorics István helyettes erdőőröket II. oszt. erdészeti altisztekké nevezte ki, meghagyván őket jelenlegi szolgálati helyeiken.

A tótsóvári m. kir. erdőhivatal főnöke Sas Lajos II. oszt. m. kir. erdőaltisztet I. oszt. m. kir. erdőaltisztté; Hinterbuchner Ferencz I. oszt. m. kir. segéderdőőrt II. oszt. m. kir. erdőaltisztté; Turek József II. oszt. m. kir. segéderdőőrt I. oszt. segéderdőőrré; Puska Pál szakvizsgázott kisegítő erdőőrt, Palecek József és Bulla Károly szakvizsgázott, végzett erdőőri szakiskolai növendékeket II. oszt. m. kir. erdőlegényekké; Milesevics István szakvizsgázott kincstári erdőmunkást pedig II. oszt. m. kir. segéderdőőrré nevezte ki.

Előfizetési díjak nyugtázása.

Az 1912. évi október hóban a következő előfizetési díjak folytak be az Országos Erdészeti Egyesület pénztárába:

Dr. Kenedi László hd. 11:95, Benedek István —80, Brassó város hd. 19:35, Lugosi erdőig. hd. 21:25, Heiter Ferencz —30, Neumayr és Tsa hd. 9:30, Siskovits József hd. 10:20, Murár Miklós 5—, Sikvölgyi birtokkezelősdő hd. 24:55, Vinkovcei főerdőhiv.

hd. 14-55, földmív. min. hd. 94-35, Sisa Tamás hd. 6-55, Gleitz Ferencz —30, Veszprémi adóhiv. hd. 16-43, Engel Bernát —60, földmív. min. 48—, és hd. 36-50, Zsigó Gyula 2-40.

1 koronát fizettek: Kacsanovszky József, Stier János, Kiss Imre, Lázár József, Erdőffy István, Fáska János, Zsédely Flórián, Böcczén Lajos, Borbély Kanut, Takács Kálmán, Dudák Albert.

2 koronát fizettek: Marosics Pál, Vancsura István, Szimon Károly, Garay Vendel, Magyar György, Haverlik István, Kutics Győző, Röthländer György, Stünner János, Balás János, Duchov Lajos, Festő Pál, Helczér Róbert, Raffay Gergely, Subkegel Jenő, Csiba Béla, Hollósy Árpád, Dávid János, Klés Kálmán, Pál János, Zahorecz Lajos, Deák Ferencz, Hartl József, Urbán István, Klagyirik József, Nemes Miklós, Prónay Béla, Keresztes István.

3 koronát fizettek: Komsa György, Vajka János.

4 koronát fizettek: Kozmér Zsigmond, Szekeres Károly, Horváth János, Miklai István, Szabó Lajos, Pasen Viktor, Kovács Miklós, Szamkó Lajos, Chmeliczky Péter, Laszke Jenő, Fischer Géza, Nadhera László, Vargha István, Udvardy József, Grauzer Jenő, Podbjeli erdőgond.

Szerkesztői üzenetek.

Gyakran érkeznek felszólalások kiadóhivatalunkba a cím-szalagon átjavitott lakcím miatt. Ez úton közöljük, hogy ezen átjavitásokat nem a posta, hanem kiadóhivatalunk eszközi a bejelentett címváltozás alapján, a nagyobb arányú címnyomtatási költségek megtakarítása céljából. Kérjük tehát, hogy fölösleges reklamációkkal a t. előfizetők ne forduljanak hozzánk.

B. R. 1. Hogy tartozik-e apaállat-fenntartási költségeket mint városi alkalmazott fizetni, azt elsősorban kinevezési okmányának avagy a várossal kötött szerződésének tartalma dönti el. Ebben kell lenni tételenként felsorolva minden dotációnak (conventio). Ha bennfoglaltatik, hogy állattartás is jár, vagyis, hogy állatja a város tulajdonát képező közlegelőre járhat, úgy nem tartozik fizetni, mert természetes, hogy ott állatjait szabadon befedeztetheti a város tulajdonát képező apaállatokkal.

Ha az apaállatok nem a város tulajdonát képezik, hanem azok a közbirtokosság, avagy az úrbéresek tulajdona, úgy az utóbbiak kötelezhetik az állattartás fizetésére, vagyis ha állatai ezeknek legelőjére járnak.

Ha azonban önnök külön legelőterülete van a várostól konvenzien fejében, úgy ez esetben sem tartozik fizetni.

Az állattartás mikéntjét mindenütt szabályrendelet szabályozza, kérje ezt ki a városháza gazdasági hivatalától, kötelesek azt önnök felmutatni. Lehet, hogy ebben a szabályrendeletben oly intézkedés foglaltatik, mely szerint ön mindenképen tartozik fizetni. Miután az ön esete helyi viszonyoktól függ, úgy általánosságban rámutattam a gyakorlatban levő jogszokásokra, de már most azt, hogy ott melyek vannak érvényben, csak ön bírálhatja el a szabályrendelet betekintésével.

Ha netalán a fizetési kirovást sérelmesnek találja, fellebbezéssel élhet a II. fokú hatósághoz. Dr. Kukuljević József.

2. Az ebadóra nézve nézze meg az ebadóra vonatkozó vármegyei szabályrendeletet.

P. P. Annak, hogy ön mint nyugalmazott esendő valamelyik vármegyénél, vagy uradalomnál erdészeti altiszti alkalmazást vállaljon, semmiféle akadályja sincs.

R. P. Az államasutaknál a régi fajta hókéken kívül újabb fajta hótisztító-gépek is vannak. Ezek a gépeken elül propeller-kerékhez hasonló fűrészerkezet van alkalmazva, mely forgás közben könnyűszerrel szétszórja az 1—2 méter magas hóréteget. Ezt a hótisztítógépet a mozdony elé kapcsolják.

H. J. Már számtalanszor megmondtuk, hogy a járási erdőörök nem kapnak családi pótlékot, mert a járási erdőörök nem állami és nem is vármegyei alkalmazottak, hanem a birtokosok alkalmazottjai; ez utóbbiakra pedig a családi pótlékokról szóló 1912. évi XXXV. t.-cz. határozmányai nem terjednek ki. Ugyanebből az okból az új nyugdíjtörvény sem fog a járási erdőörökre vonatkozni. A 10 fillért a lap javára bevételeztük.

Z. K. Sorsjegyét még nem húzták ki.

R. P. 1. A szeszgyártásról a többek közt a következő művek vannak: *Baintner Ferencz*: «A mezőgazdasági szeszgyárak jövedelmezősége, berendezése, üzeme. Gyümölcs-pálinkafőzés.» 9 képpel. Ára: 1 kor. *Pechmann Alajos*: «Segédkönyv a fogyasztási adó alá eső szeszfőzdek üzeme, pénzügyi ellenőrzése és felülvizsgálatához, valamint az ily szeszfőzdek felállításához és azok vállalkozóitól a törvény és szabályok által megkövetelt minden írásbeli teendő végzéséhez.» Ára: 7 kor. *Reichenhaller Kálmán dr.* és *Stiassny Nándor*: «Szeszgyártás és ezetgyártás. Különös tekintettel a szesztermelési adó ellenőrzésére.» Ára: 3 K 20 fill. *Szilágyi Gyula dr.* «A szeszgyártás üzemének ellenőrzése» 43 ábrával, 2 szeszgyári tervrajzzal és egy színes lappal. Ára: 3 kor. *Zalka Zsigmond*: «Mezőgazdasági szeszgyártás» 85 ábrával. Ára: 8 kor. 2. A kassai m. kir. gazdasági akadémián minden évben rendeznek szeszfőző-tanfolyamot külön gazdatisztek és szeszgyártulajdonosok, valamint külön szeszgyárvezetők részére: A szeszgyárvezetők tanfolyama február 1-től április 15-ig tart s ezen részt vehet a gazdasági akadémiák, szakiskolák és földművesiskolák bármely végzett növendéke, továbbá mindenki, a ki magyarul tud, s okirattal igazolja, hogy valamely szeszgyárban hosszabb ideig alkalmazva volt. A jelentkezés határideje június 20-ika. A tanfolyam díja 54 kor. Lakásról és ellátásról a hallgatók maguk gondoskodnak, s nemcsak az előadás-soren jelen lenni, hanem a szeszgyári munkában részt venni is tartoznak. A tanfolyam végén vizsgát tartanak, a melynek eredményéről a hallgatók bizonyítványt kapnak. Hogy ezt a vizsgát a tanfolyam hallgatása nélkül le lehet-e tenni, s ha igen, milyen könyvből kell készülni, azt nem tudjuk. Ez iránt forduljon a kassai m. kir. gazdasági akadémiához. 3. A 10 fillért a lap javára bevételeztük.

Z. m. 1. Mi, az ügynek ilyen rövid és egyoldalú ismerete mellett — sajnálatunkra — nem tudunk felvilágosítást adni. Az ön által kívánt tudnivalókat a tárgyalás rendén megkérdezheti a bírótól, vagy pedig forduljon tanácsért ügyvédhez. 2. Miután a közigazgatási hatóságok az uradalmi erdőöröket eselédeknek minősítik, ennél fogva az uradalom tartozik ugyan a cseléd után az adót megfizetni, de az 1875. évi XXIX. t.-cz. 2. és 11. §-ai értelmében jogosítva van az uradalom, illetőleg a gazda az adókat a cseléd béréből levonni.

S. J. A vadbőrök árára nézve határozott választ nem adhatunk, mert az ár mindig a szörme minőségéhez (színéhez, tömörségéhez, stb.) alkalmazkodik. Átlagos árak a következők: Nyest 30—35 K; nyuszt 35—40 K; görény 7—8 K; vidra 30—50 K; róka 14—16 K; vadmacska 5—8 K; őz 1—2 K; szarvas 5—6 K; nyúl 40—60 f; hiuz 40—60 K; medve 80—100 K. A 10 fillért a lap javára bevételeztük.

Ifj. T. G. 1. Az erdőri szakvizsgát azok is letehetik, a kik nem végezték el valamelyik erdőri szakiskolát. A vizsga letételére azok bocsájtának, a kik az elemi népiskolát elvégezték, illetőleg írni, olvasni és a négy közönséges számművelet szerint számolni tudnak, s ezt, valamint azt, hogy legalább 3 évig szakadatlanul erdészeti gyakorlati szolgálatban állottak, hitelesen igazolni tudják, feddhetlen magaviseletűek és 20-ik életévüket betöltötték. 2. A gyakorlati szolgálatot az a birtokos igazolja, a kinél alkalmazásban volt. Ha ezt a bizonyítványt állami hivatal állítja ki, úgy arra se okmánybélyeg, se más igazolás nem szükséges. Magán egyén által kiállított bizonyítvány hitelesítendő. 3. A vizsgára *Bedő Albert dr.*: «Erdőör, vagy az erdészet alapvonalai» című művéből kell készülni. Más tankönyvre nincs szükség. 4. Az erdőri szakvizsgát tett egyének nem «okleveles erdőörök», hanem «szakvizsgázott erdőörök» s erdészeknek csak abban az esetben nevezhetik magukat, ha a birtokos őket erdészekké kinevezi, vagy erdészekül alkalmazza. Egyáltalán mindenki csak olyan címet használhat, a mivé ki lett nevezve; ha pedig nincs kinevezve, vagy nincs alkalmazásban, akkor csak azt a címet használhatja, a mivé képesítve van. A mint pl. egy okleveles erdőmérnök csak akkor nevezheti magát főerdőmérnöknek, vagy akár erdőmérnökgyakornoknak is, ha azzá valóssággal ki van nevezve, ellenkező esetben csak okleveles erdő-

mérnöknek hivathatja magát, úgy a szakvizsgázott erdőort se lehet erdésznek nevezni, ha ezzé nincs kinevezve. A szakvizsgázott erdőort tehát — ha nincs alkalmazásban — jogosan csak a szakvizsgázott erdőort címet viselheti. 5. A 10 fillért a lap javára bevételeztük.

Z. J. Róka-csapdát Weber Rudolf csapdagyárosnál Haynau (Porosz-Szilézia) kaphat. Kérjen előbb onnan árjegyzéket.

J. Gy. 1. A hiányzó lap megküldése iránt intézkedtünk. 2. Nem tudjuk. Sziveskedjék Békó Albert m. kir. főerdőmérnök úrhoz Kolozsvár (m. kir. erdőigazgatóság) fordulni; lehet, hogy neki van még néhány példánya.

ÁLLÁSKERESLET ÉS KINÁLAT

Erdőőri szakiskolát végzett, 38 éves, ép, erős testalkatú kiszolgált altiszt, a ki magyarul, németül és tótul tud, magánbirtokon erdőőri, esetleg kiegészítő erdőőri állást keres. Címe a szerkesztőségénél megtudható. (47.)

Fácán- vagy baromfitenyésztő-mesteri állást keres nőtlen, 28 éves fiatalember, ki a gödöllői m. kir. szárnyas tenyésztési szakiskolát 1901. évben végezte s tizenkét évi tenyésztési gyakorlata van nagy eredménnyel. Elvállalja bármily nagyságú telep kezelését s több ezer fácán felnevelését. Teljes jártassággal bír a ragadozók irtásában és a konyhai mészáros teendőkben. Címe Illés Kálmán, fácánvadász, Sárvár (Vas megye). (55.)

26 éves, négy középiskolát és erdőőri szakiskolát végzett, szakvizsgázott egyén, ki az erdészeti és vadászati teendőkben jártas, állást keres. Címe: Hollósy Árpád, Vágkeresztúr-Apaj (Pozsony megye). (56.)

Erdőőr, ki hosszabb idő óta grófi uradalomban van alkalmazásban, 1913 január hó 1-ére állást keres. Jó szakvizsgabizonyítvánnyal és szolgálati bizonyítvánnyal rendelkezik, az erdőaltiszti teendőkben, valamint a fácán-tenyésztés és más hasznos vadak tenyésztésében és a dűvadak irtásában teljes jártassággal bír, róm. kath., 35 éves, nő, kisesaládú. Címe: Kovács György, urad. erdőőr, Csabony-pusztá, u. p. Dunavecse. (57.)

HIRDETÉSEK

A nyírsídi erdőgondnokságban mintegy 500 kat. holdon kitermelhető gyertyán, mogyoró és tölgy **botanyag** eladatik. Feltételek megtudhatók: Uradalmi Erdőgondnokságnál, Nyírsíd, Szilágy megye. (6.)

Faértékesítés tővön. 3533/1912. sz. Az apatini m. kir. erdőhivatalhoz tartozó doroszlói és palánkai m. kir. erdőgondnokságok kerületében lévő alább felsorolt vágásterületeken álló fűz- és nyárfaanyag tuskóirtási kötelezettség nélkül, a vágásterületen álló tölgy- és szilfatörzsek visszahagyásával zárt írásbeli ajánlatok útján a következő csoportosítás szerint kerül eladásra:

1. Szondi Bakula 85-89 holdas vágás kikiáltási ára 30,942 kor.

2. Palonai lággyerdő 21/1. erdőrészlet 22-40 holdas vágás kikiáltási ára 5311 kor.

Az ajánlatok legkésőbbén folyó évi *december hó 2-ik napjának* délutáni 4 óráig nyújtandók be az apatini m. kir. erdőhivatalhoz, a hol azok a következő napon délelőtt 10 órakor nyilvánosan felbontatni fognak.

Az árverési és szerződési feltételek, az ajánlati ürlap és boríték az apatini m. kir. erdőhivatalnál, valamint a fent megnevezett m. kir. erdőgondnokságnál tekinthetők, illetve szerezhetők meg.

Apatin, 1912 október hóban.

(7.)

M. kir. erdőhivatal.

Termelt tölgy és fenyőhaszonfa és tölgy vasúti talpfa eladása. 99,689. I. B-1. 1912. szám. A delnekakasfalvi m. kir. erdőgondnokság kerületében a folyó évi tavaszi széldöntésekből kitermelt 2723-78 m³ tölgyhaszonfa és 103-64 m³ bányafa, továbbá 880-07 m³ jegenye, lucz és erdei fenyőhaszonfa és 54-97 m³ erdei fenyő-bányafa, valamint 2999 drb vasúti talpfa két eladási csoportra megosztva zárt írásbeli ajánlatok útján fog eladatik.

Az írásbeli zárt ajánlatok legkésőbb *1912. évi nov. hó 21-ik napjának* déli 12 órájáig nyújtandók be a tótsóvári m. kir. erdőhivatalhoz, a hol azok november hó 22-én délelőtt 10 órakor nyilvánosan felbontatni fognak.

Az árverési és szerződési feltételek, a faanyagok eladási csoportjainak és kikiáltási árainak kimutatása, ajánlati ürlap és boríték a tótsóvári m. kir. erdőhivatalnál megszerezhetők.

Budapest, 1912. évi október hóban.

(8.)

M. kir. földművelésügyi miniszter.

Rózsahegy rt. város tanácsa.

Pályázati hirdetmény. 12,105/1912. tan. szám. Rózsahegy rend. tan. városnál a megüresedett villaludrovai erdőőri állásra pályázat nyíttatik.

Javadalmazás: havi utólagos részletekben fizetendő 720 kor. évi bér, 150 kor. lakbér, szabad fűtés, két drb szarvasmarha szabad legeltetése, 1/2 kat. holdon fűhasználat és évenként egy rend egyenruha.

Azon esetben, ha az erdőőri nyugdíjintézmény a városnál létesítették, a kinevezendő erdőőr abba köteles leendő belépni.

A sajátkezüleg irandó és Rózsahegy város polgármesteréhez folyó évi november hó 20-ig benyújtandó pályázati kérvények kellékei: az erdőtvény 37. §-ban megszabott minősítés, a magyar és tót nyelvekben való jártasság és testi épséget igazoló orvosi bizonyítvány.

Az állás folyó évi december hó 1-én multhatlanul elfoglalandó.

Rózsahegy, 1912 október hó 30-án.

(9.)

Króner Béla, polgármester hely.

Pályázati hirdetés járási erdőőri állásra. 501/1912. e. h. szám. Lemondás folytán megüresedett, Esztergomban lakó vármegyei járási erdőőri állásra, a vármegye közigi erdészeti bizottságának 1607—1912. sz. határozata és az esztergomvármegyei erdőőri és szolgálati és fegyelmi szabályok alapján pályázatot hirdetnek.

Javadalmazás: 700 kor. évi bér, 130 kor. laktér, 50 kor. tűzifaváltság, 120 kor. úti és írószertartalány; összesen 1000 kor.

Ezen összeg 12 havi előleges részletekben fizettetik ki az esztergomi állampénztárból.

Ezenfelül az állást elnyert erdőőr, ha nincs 35 éves két drb I. oszt. tagsági könyvvel, ellenesetben egy drb nyugdíj-könyvvel lesz az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédsegélypénztárba beiratva.

Ezen állást elnyerni óhajtok, az erdőőri szakvizsga és szolgálati alkalmazásukat igazoló bizonyítvánnyal ellátott, szabályszerűen felbélyegezett kérvényüket a komáromi m. kir. állami erdőhivatalhoz 1912. évi nov. hó 25-ig nyújtják be.

Az állás a kinevezés után azonnal elfoglalható, de legkésőbb december 31-ig elfoglalandó.

Komárom, 1912. évi november hó 2-án.

Az áll. erdőhivatal főnöke szabadságon.

(10.) **Pöschl Ferencz s. k.**, m. kir. főerdőmérnök.

Tűzifa eladása kész állapotban az erdei rakodón. 99,839. I. B-1. 1912. sz. Az orsovai m. kir. erdőhivatal kerületéhez tartozó óasszonyréti (ógradinai) m. kir. erdőgondnokság «A» g. o. I. vgs-ban az 1912., 1913., 1914. és 1915. években a kincstár által termelendő Ujbányán a Karbonariu patak torkolatához kiszállítandó és ott felrakásolandó évi mintegy 2—4 ezer ürméter bükk-tűzifa zárt írásbeli ajánlatok útján eladásra kerül.

Az ajánlatok legkésőbb 1912. évi november hó 27-ik napjának délutáni 5 óráig nyújtandók be az orsovai m. kir. erdőhivatalhoz, a hol azok a következő napon délelőtt 10 órakor nyilvánosan felbontatni fognak.

Kikiáltási ára az

I. oszt. tűzifának ürméterenként Négy (4) kor. 80 fillér.
II. « « « Négy (4) « 30 «

Bánatpénz Kettőezeröttszáz (2500) kor.

Az árverési és szerződési feltételek, ajánlati ürlap és boríték az orsovai m. kir. erdőhivatalnál, valamint az óasszonyréti (ógradinai) m. kir. erdőgondnokságnál tekinthetők, illetve szerezhetők meg.

Budapest, 1912. évi november hó.

(11.) **M. kir. földművelésügyi miniszter.**

Alkalmi vétel. Két drb tiszta faj Dachslit, hat hónapos, egy szuka és egy kan, a szuka fekete, a kan sárga, a szülei kiválóak kotorékban, úgyszintén hajtásban, az apjuk mint véreb is sokszor jó szolgálatot tett; mindkettő 50 koronáért eladó. Komoly vevők információt nyerhetnek Jancsik Miklós által, Göncz, Abauj-Torna megye.

(12.)

Pályázati hirdetmény. 788/1912. sz. Az alulírott erdőgondnokság a kezeléséhez tartozó máriacsaládi közalap. uradalomnál megüresedett kisbellegi erdőőri állomásnak hat héten belüli betöltésére pályázatot hirdet.

Az erdőőri állomással egybekötött javadalmazás áll: 600 kor. évi készpénzfizetés, 100 kor. nyugdíjba beszámítható évi személyi pótlék, évi 100 kor. ruhaátalány, természetbeni lakás, avagy megfelelő laktér, természetbeni legelő, avagy évi 28 kor. legelőváltás, két kat. hold földiletmény és házhoz szállított évi 18 ürm³ I. oszt. vegyes kemény dorongtűzfából.

Pályázni kívánók tartoznak minden tekintetben való alkalmas voltukat igazoló bizonyítványukkal felszerelt és a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztériumhoz intézett, sajátkezűleg írt bélyeges folyamodványt a m. kir. közalapítványi erdőgondnoksághoz Vágapátfalva, p. k. Csákfalva, Trencsén megye, legkésőbb f. évi december hó 10-ig benyújtani.

Vágapátfalva, 1912 november hóban.

M. kir. közalap. vágapátfalvai erdőgondnokság.

(13.)

Pályázat. 467/1912. sz. Stósz nagyközségben elhalálozás folytán megüresedett erdőőri állásra pályázatot hirdetnek. Felhívom pályázni óhajtókat, hogy kérvényüket 1912. évi december hó 10-ig alulírotthoz nyújtják be.

Fizetés: évi 720 kor. készpénz, a szükséghez képest 60-tól 100 koronáig laktér, 12 bécsi öl keménytűzifa házhoz szállítva, 20 kor. jelentkezési költség, hatszor három évenként ismétlődő 50 kor. korpótlék.

Megválasztott erdőőrt a község pénztára, a Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdíjgyezeténél rokkantság s nyugdíjra biztosítja.

Stósz, 1912 november 9-én.

(14.) Előljárárság nevében **Onczay Nándor**, jegyző.

Eladó egy darab washington damast duplacsövű, serétes, könnyű foglyászó fegyver, ferlachi gyártmány, teljesen jó állapotban 60 koronáért. Érdeklődők forduljanak: Ziegelhoffer Arnold, uradalmi erdőáltiszthez, Osztróluka, Zólyom megye.

(15.)

Erdészeti magvakat és csemetéket

legjutányosabb árban és legmegbízhatóbb minőségben szállít

NEUMAYR ÉS TÁRSA
erdészeti mag- és csemetekereskedés
Zalaegerszegen.

(4.VI.5.)

Árjegyzék ingyen és bérmentve!

Pályázat. Zichy Ödön gróf öméltsága révi (bihar-megyei) uradalmában betöltendő egy erdészi s esetleg egy pagonykezelő-erdővédi állás. Pályázóktól megkívánatik a magyar nyelven kívül a román nyelvnek szóban való bírása is, 35 évnél nem nagyobb életkor, gyakorlottság az erdők önálló kezelésében, valamint a fővad.

s apróvad gondozásában és vadászásában. Egyévi próba-idő kiköttetik. Bizonyítványmásolatokkal és lehetőleg arcképpel felszerelt, bélyegtelen, képzettséget igazoló folyamodványok f. évi december hó 1-ig küldendők be. Az állás, illetve állások mielőbb elfoglalandók. Az élvezendő járandóságok tekintetében felvilágosítást nyújt alulírt uradalmi felügyelőség.

Gróf Zichy Ödön uradalmi felügyelősége

(16.)

Rév (Bihar vármegye).

(2.VI. 6.) *Faiskolaterület: 100 hold!*

**Jegenyefenyőmagot és csemetét,
tölgymakkot, tölgyecsemetét,**
mindennemű egyéb
**erdészeti magvakat és csemetéket,
gyümölcsmagvakat, vadonczokat**
ajánl őszi szállításra és előjegyzéseket kér

FARAGÓ BÉLA cs. és kir. udvari szállító
Magyar magpergetőgyára
Erdészeti csemetetelepek * ZALAEGERSZEG.

Árajánlattal kívánatra szívesen szolgálók!

Uri ruhák készítéséhez való
jó brünni posztót és Lodent

legjutányosabb gyári áron szállít

Etzler és Dostal, Brünn

Schwedengasse 5/z.

Számos magyar erdőhivatal egyenruhaszövet szállítói.

A gyárból való közvetlen bevásárlás
nagy előnnyel jár.*Dús mintagyűjtemény a tavaszi és nyári évszakra, meg-
tekintésre bérmentve. — Magyar levelezés.*

(I.IX.7.)

Erdészeti csemetéket,

ügymint: 1 éves fűrtös juhart	6 kor. árban
1 éves mezség-éger	6 " "
1 éves amerikai kőrist	7 " "
kanadai nyár-dugványokat	13 " "
1 éves tölgyecsemetéket	10 " "
1 éves Banks-fenyőt	5 " "
2 éves iskolázott Banks-fenyőt	10 " "

szállítunk 1000 darabonként, erőteljes, dúsgyökéretű
minőségben. Egyéb csemetékről és magvakról árjegyzéket
ingyen és bérmentve küldünk. (5. IV. 4.)**Neumayr és Társa** erdőszeti mag- és
csemetekereskedés Zalaegerszeg.**Tiszta akácsmag minden mennyiségben kapható!**

**Tölgymakkot, tölgyecsemetét
Jegenyefenyőmagot, erdőszeti magvakat
Gyümölcsmagvakat, vadonczokat
Lomb- és tülevelű csemetéket
Vadgesztenyét vadetetési célra**

(3. V. 5.)

ajánl őszi szállításra és előjegyzéseket kér

STAINER GYULA

cs. és kir. udvari szállító magyar magpergető gyára

KÖRMEND, Vas megye.

☞ *Árajánlattal kívánatra szívesen szolgálók.* ☞

Tiszta akácsmag minden mennyiségben kapható!